

ТАМАРА САРАФИЈАНОВИЋ
РУКА АЛБАТРОСА

Уредник
Зоран Колунџија

ТАМАРА САРАФИЈАНОВИЋ

РУКА АЛБАТРОСА

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Време у коме нас има.

*

„Хало, Мала... Мени је од синоћ до сада, читава вечност. Ова наша љубав, није шала. Возим полако и замишљам те Твоје крофнасте ручице, пућаста усташца, чврсту гузу, неке скроз луде очице, мазни гласић. Лепо ми је Теса. Једва чекам да се вратим. Моји? И они су некад били млади и заљубљени. Ваљда.“

Оженићу се овом женом тако ми Бога! Савршена је. Колико је еротике и сексепила у њој... Тако је путена! Не узбуђује ме само она, већ ме целог обузима мисао о нама. Такву жену сам хтео. Жену која као вучица гази.

Теса, да ли узимате овог овде Андрију и у добру и у злу?

Које ћете презиме убудуће користити?

Костић.

Значи, Теса Костић.

Можете пољубити младу.

Андрија, Ти си најсрећнији мушкарац на свету!

*

„Ево Андре! Чу ли снајка? Син ти је доша?“

„Добар дан ђеде! Ђе си ти мене!“

„Де де, да те ђед загрли и погледа. Таки чоек! Лијеп ка уписан, а висок ка јаблан. Височији си богуми и од оца. И унук ће ми бити висок, даће Бог да доживим.“

„Како си ми ђеде?“

„Да ти речем синко мој, и овако и онако“.
„Мајко!“ Подигао ју је као перо.
„Сине колико сам те жељна! Зашто тако ријетко долазиш? Хоћеш да свиснем?“
„Снајка, немој се ту пекмезити. То је ђетић“.
„Гледам га је ли пропо?“
„Андро? Па виђе ли да је његован ко да живи у харему. Штета да се такав јакота улудо троши и расипа на свашта, умјесто да се ожени и чини ђецу“.
„Још нисам ни људски ушао, а ви тако. Ђе ли је отац?“ упитао је Андрија.
„Брзо ће. И он и родбина“.
„Каква родбина? Да није неко умро?“
„Далеко било. Даће Бог да се све добро сврши“.
„А шта то мајко?“
„Јеси гладан сине? Хоћеш сира и пршуте?“
„Уморан сам“.
„Спријемила ти мајка и собу и пешкире. Иди, освјежи се и одмори. Дотле ће бити и вечера“.

*

„Хајде Андро, вријеме је. Донијела сам ти горчу кафу да се разбудиш“.
„Мајко! Колико дуго сам спавао?“
„Цијело поподне, животе мој“.
„Осам је сати!“
„Таман на вријеме“.
„Шта је на вријеме, шта се дешава мајко?“
„Нешто лијепо, Андро. Мајка живи за то“.
„Ела, ако ти није проблем, немој и ти мајко да ме срдиш“.

„Лоло један! Знаш ти добро шта би мајку највише усрећило“.

„Кад буде, ето, Теби ћу првој рећи“.

„Сине ја знам да Ти никад не би ражалостио оца и мене“.

„Не бих. Али, ја још нећу да се женим“.

„Ех, сине. Не иде у животу све по плану“.

„Ићи ће мајко“.

„Обуци одијело и сићи“.

„Одијело?“ Упитно ју је погледао, она се загонетно насмијешила и изашла из собе.

„Љубави моја! Има ли у твојим мислима мало места и за мене? Овде, нема ништа посебно. Мајка управо зове на вечеру. До сада сам спавао. Богињу сам сањао, па ми би мрско да устајем. Не претерујем. Теса, Ти си жена мог живота. Кад се вратим, желим да озбиљно разговарамо о нама“.

*

Уочи Петровдана, као кад је била девојчица, Теса је ушла је у хладну реку. Сам чин има везе са ослобађањем; док влажи табане, кваси колена, потапа голе груди, облива уста.

Миришем. Упијам. Умор ми склапа очи, па их мијем. Бела дуга анестезира бол. Да је моја узалудност од чистог злата, знала бих да се негде налази рајски врт, опојан и плотан, и да сви моји мили родитељи и моји анђели осећају узбуњену крв мог бића. Покушавам да смирим гласове који ме стално прате. Претерано размишљање скрене мисли на беспуће. А сад – шта бих више, од јед-

*ног бескрајног минута само за себе! Вода ме у на-
ручју љуља. Мир ме полако осваја. Док тело осећа
језу која ме васкрсава, питам се, ако имам право
на жељу, шта бих пожелела... Можда, да на овој
раскрсници оставим духоклонуће и живот, који
нисам могла да имам. Колико год тражила пречи-
це и смернице, увиђам колико сам неприлагођена
свету, у коме утехе нема.*

*Желим на трен да осетим мирноћу у лепоти и
лепоту у мирноћи. Дубока вода је мирна. Као и ду-
бока мисао. Мој разговор са самом собом је редак
и ретко искрен. Одлучила сам да преживим. Оту-
да ова пријатна грозница – у апатији и одсуству
страсти. Свако има само себе. Колико је страш-
на, толико је изазовна истина. И ова хладна вода.
Уста као да су ми пуна ситног леда. Можда де-
лујем као чудакиња, док гледајући небеску црвен,
опсесивно онеобичавам ствари на свој начин. Је
ли ово само ходање у сну, и неповезано бунцање?
Заробљена у свету који ми не годи, ја сам још јед-
на несрећна јунакиња која не зна свршетак своје
приче.*

*

Одећа јој се потпуно слепила за мокро тело. Свет-
лост је давно замрла. Мириси равничарског села,
оживљавају сећања под старом трешњом. Призо-
ри зраче етеричном вибрацијом, што покреће зде-
нац емоција Док је газила стазом прекинутих сно-
ва, врашки је пуцкетало суво грање.

*

Крупну, девојку са две дугачке плетенице које су јој падале преко груди што га чудно гледаше великим очима, Андрија је најпре уочио. *Која ли је ово?* Имала је грубе црте лица; густе скоро спојене обрве, изразит нос, образе ко две црвене јабукe. *Која год да је, на њу навала није била.*

„Ево нашег Андрије!“ Викнули су углас поносни родитељи.

„Каква момчина!“ Чуло се са свих страна. Стричеви су устали и дигли чаше у Андријину част.

„Андро, сине, дођи, дођи да се упознаш с Икојом. Она је из чувене куће Барјактаревиха. Ово су њени поштовани родитељи, Радмило и Јока“.

„Драго ми је“, учтиво је рекао Андрија.

„Мени још драже“, закикотала се Икоја и заруменела ко ружа.

„Зет ко Аполон, тако ми свега“, рече Радмило.

„Зет?“, збуњено је питао Андрија.

„Сине“, обратио му се отац озбиљним тоном. „Ми смо много размишљали и закључили да ако наставимо тебе да чекамо, сви ћемо скончати, а нашљедника дочекати нећемо, па смо ријешили да убрзамо ствари. Ако се неко дуго момчио, то си ти, Андро. Сада је дошло вријеме да испуниш своју дужност“.

„Какву?“

„Да се жениш“.

„А ко каже да се ја нећу оженити?“

„Када, имена ти бољјег? У великом граду ће на срћу ђевојке на тебе? Андрија, ниси више младунац. Зато потеци јадан и ожени Икоју. Ђевојка је

честита, вриједна наше куће, чедна, једра, идеална мајка наших будућих унука“.

„Мене богуми оче, мрче свијест.“

„Најбоље да не размишљаш много“.

„Људи... Не можете одлучивати о мом животу“.

„Ћуд лисичју не треба курјак“, Андро. „Ђевојка је као пuce. Биће добра и жена и снаха. Ријетко је то данас сине“.

Чуо се громогласни стричев глас: „Ево, ја ћу да дигнем чашу за нашег Андрију, а ускоро и нашу Икоју, па да се догодине нађемо на истом овом мјесту ђе ће, надам се, мали куроња закмечати. У то име живјели!“

„На дневни ред је погрешна тачка, стриче Миодраже. Икоја, а ти? Ништа. Ћутиш и стојиш, ко клада. Пушташ друге да одлучују умјесто тебе“.

„Родитељи ми желе најбоље. Ја не иштем ништа боље“. Трептала је очима и пућила усне намазане црвеним кармином.

„А ђе је мене ријеч? Чујте људи, ја ђевојку имам“.

„Е, јеби ми оца те такав ђетић да неће имат ђевојке. И да не узе од сваке по један огризак њедрогриз“, чуло се.

„Андрија, мени баш импонује, што тебе жене воле и желе. Прича се да си и опасан и муњаст“.

„Икоја, дођи да ти шанем нешто. Јеси ли ишла у школу? Читала књиге? Женске часописе... Да ли знаш како жене данас живе?“

„Ма ко је јадо прост и затуцан!“, дрекнула је Икоја.

„Андрија, пази шта причаш!“, сиктао је отац.

„Бојиш се оче да Ти не покварим нагодбу?“

„Шта кажеш несоју?!“

„Склопили сте брак договором око заједничке имовине. Наравно, о свему су се питале старјешине братства. Знам ја како то иде. Тражили сте њихову, уместо наше сагласности“.

„А шта ако се ја слажем?!“, узвикнула је Икоја. „Доносим ти и велики мираз“.

„Чу ли ти мене, ђевојко!“

„Чух“.

„Па што си навалила да се удаш за мене? Има још момака, ваљда“.

„Ти, ил' ниједан!“

„Шта ме снађе!“

„Враћај, коко, што си поћукала. Заборавио си на обавезе према породици! Маро дај ми брзо цукра у коцку и воду. Доћи ће ми главе овај...“

„У ком вијеку се ви закопасте? Гледајте Икоју. Побожна, смјерна, необразована, без властитог става. Није било тешко наметнути јој покору“.

„А која ли је та, што је тебе тако просвијетлила, па нам ође држиш слово?“, упита најстарији Барјактаревић, Икојин стриц.

„Ја сам се прије свега образовао, завршио високе школе, виђео свијета, живим у великом граду, за разлику од ваше младенке“. Онда се окренуо према Икоји.

„Ја тебе женити нећу. Ни у сну“.

„Хоћеш, хоћеш“, смејала се Икоја.

„А да нећеш неку из љубави да узмеш, невољо?!“, чуо се отац.

„Хоћу“.

„Ко се из љубави ожени, тај по ноћи ужива, а по дану јадикује. Никад свој разум не жртвуј за љубав једне жене“, запамти Андро, сине.

Барјактаревићи су устали, и скоро нечујно рекли „Лаку ноћ“.

*

Ушавши у своју собу, Андрија је извадио боцу вискија из момачког тајног претинца, скинуо кошуљу и сасуо пола литре у грло, бацио се на кревет и покрио главу јастуком. *Сутра се враћам Теси. Запросићу је!*

*

Претходно вече.

*

„Хајде да ми живи плешемо на ободу вулканског кратера свој последњи, нестајући плес. Али ипак плес.“ Ракова обратница“ (Хенри Милер)

*

Андрија је читао, али је све чешће одлагао књигу на груди. *Могao бих цео живот да је овако гледам!* Теса је неспретно али упорно, пропињући се на прсте, качила завесе, беле, као снег. Ноге су јој биле дуге и глатке. Кроз сатенску спаваћницу се наслућивало зрело и заводљиво женско тело.

„Мала, упорна си, иако Ти ови кућни послови баш и не леже“.

„Ма коме... Што ми не помогнеш, само ми отежаваш“.

„Како Ти отежавам, Мала?“

„Донеси јогурт. Леђа ми преплануше од Твог погледа. Сва сам се унервозила“.

„Зато ја уживам ко паша. Замишљам да сам срећно ожењен човек, који не може да одвоји поглед од своје вољене женице!“

„Ево, Ти окачи другу завесу. Да ја мало уживам“.

„Вид' сад! Довољна је једна“. Андрија је развукао завесу колико год је могао.

„Страшно! Завеса мора да буде богата“.

„Аха. А да ли качење подразумева да и ја Тебе сексуално узнемиравам и провоцирам?“

„Ја нисам...“

„Мала! Хоћеш да видиш како сам се напалио, гледајући твоју крушкицу урезану у секси хаљиницу? Мала, би ми сада дала...“

„Андрија! Пењи се горе!“

„Охо, мачкица хоће садо. Лепотице, Ви сте виолентни, али сте и непресушни извор инспирације“.

„Горе, Андрија!“

„Вама на услузи господарице“.

Андрија је скоро главом додиривао плафон. Деловао је као голоноги, збуњени џин, који озбиљно одмерава с које стране треба да окрене завесу. „Ако почнем с ове стране... Не! Биће наопако, па ће ме терати поново... Мајко моја, ово није једноставно!“ Теса га је сликала телефоном и смејала се.

„Само шкљоцај. Гасићеш пожар Мала“.

„Можеш Ти и боље“.

„Проби ме зној од ових кукица, има их бар милион. Отпадоше ми руке. Да ли може мали одмор, господарице?“

„Ombre!“

„Слушај *mujer!* Кад радиш, слатка си као пепељуга, а као господарица си секси и раскошна“.

„И Тебе је лепо гледати Андрија“.

„Је л’? А шта Те нарочито узбуђује?“

„Хваташ на појаву и шарм, Гуливеру“. *Како он изазива у мени устрепталост и душевно озарење. Сетила се у трену и Џејн Остин: Тај господин је нештедимице благословен свим оним што срце смртног човека највише жели.*

Кад је погледао Тесу, она је вртела розе гаћице око малог прста.

„Е, ово се рачуна у живот, Мала!“

„Мислиш на овај наш интимни, украдени свет, у коме не испаштамо своје грехове?“

„Да, овај безмилосни, како Ти кажеш, живот, треба надмудрити“.

Андрија се још мало искосио, забацио нагло главу уназад, и пао са столице.

„Андрија! Дисао је, иако се није померао. Не играј се са мном, Андрија!“ Почела је да га шамара.

„Пробуди се!“ После пар секунди ју је зграбио и привукао. Дуго ју је љубио на поду.

„Овако се буде принчеви. А ти мене шамараш ко разбојника“.

„Немој више с тим да се играш, Андрија“.

„Ниси ваљда помислила да сам мртав?“

„У мојој близини, људи умиру.“

„Избриши ту отровну мисао из главе“.

„Не могу“.

„Ту си разумљиво још рањива, али си иначе стена стамена“.

„Је л' би више волео да сам несамостална, крхка, жена коју можеш својом руком албатроса да заштитиш?“

„На ову снажну руку можеш увек да се ослониш. Без обзира да ли си рањива, увек ћу Те чувати“.

„Немој олако давати обећања“.

„Олако?“

„Живот је замка, није бајка. Не знаш шта Те сутра чека“.

„Ти ме чекај, ја ћу сигурно доћи“.

*Чекај ме, и ја ћу сигурно доћи
само ме чекај дуго.*

*Чекај ме и када жуте кише
ноћи испуне тугом.*

*Чекај и када врућине запеку,
и када мећава брише,
чекај и када друге нико
не буде чекао више.*

*Чекај и када писма престану
стизати издалека,
чекај и када чекање дојад
свакоме који чека.*

*Чекај ме, и ја ћу сигурно доћи.
Не слушај кад ти кажу
како је време да заборавиш
да те наде лажу.*

*Нек поверују и син и мати
да више не постојим,
нека се тако уморе чекати
и сви другови моји,
и горко вино за моју душу*

*нек пију код огњишта.
Чекај. И немој сести с њима,
и немој пити ништа.
Чекај ме, и ја ћу сигурно доћи,
све смрти ме убити неће.
Нек каже ко ме чекао није:
Тај је имао среће!
Ко чекати не зна, тај неће схватити
нити ће знати други
да си ме спасила ти једина
чекањем својим дугим.
Нас двоје само знаћемо како
преживех ватру клету,
напросто, ти си чекати знала
као нико на свету.*

„Песма Константина Симонова!“

„Хтео сам да Те очарам. Добро слушам и памтим. Причала си ми да је ова песма можда и најлепша, због околности у којима је настала, и да је преведена на тридесет пет језика. Кад сам је прочитао, једноставно, пронашао сам се. Ти си моја Валентина“.

„Знаш да будеш веома романтичан“.

„Је л' тако?“

Привукао ју је према себи.

„Реци ми, откуд Теса?“

„Моја мама... Много је желела да роди девојчицу. Волела је Настасју Кински и њене филмове. Прижељкивала је потајно да јој ћерка бар мало личити на њу“.

„А ти, испаде још лепша! Да ли си ти Настасја, а од миља Теса, или имаш два имена?“

„Ја сам Теса. По јунакињи романа Томаса Хардија „Теса од Д’Убервила”, коју је наравно глумила Настасја“.

„У суштини си Настасја“.

„Свашта се ту измешало. Кински је добила име по Настасји Филиповној, мојој омиљеној јунакињи из *Идиота*. Достојевски. Њено размишљање и судбина, на моменте, толико сличе мојој“.

„Судбина Настасје Кински?!“

„Не, не... Филиповне. А даљим интертекстуалним везама ту је и моја миљеница, Мадам Бовари“.

„У ком смислу?“

„Ах... Она! Она припада оном сањарском делу човечанства“.

Узео јој је меку руку и гледао је очима препуним љубави. „Ти си дивно биће. Причај ми“.

„О чему?“

„О тој Твојој интертекстуалној вези са књижевним ликовима“.

„Интересује Те?“

„Наравно. Уживам док те слушам. Шта Те посебно погоди?“

„Увек ме највише узбуди трагедија Настасје Филиповне, посебно у тренутку када кнез Мишкин на радном столу, већ убијене Настасје, налази отворену књигу Мадам Бовари“.

„А зашто је Настасја Филиповна страдала?“

„Као и Дон Кихот, и она се налазила у свету коме не припада. Није лако живети витешки у невитешком свету“.

*

Андрија се тргнуо из полусна. Бунован и пијан, није ништа јасно разазнавао.

Једино је осећао пријатну топлину међу препонама.

*

„Добар дан Славка“.

„Теса! Како си лепа! Иста Џеки Кенеди“.

„Џеки? Ма каква Џеки! Теса је ванредна лепотица“.

„Добро Бојане. Наравно да је лепша. Него, ајд’ ти иди, да ја мало попричам са женом“.

„Што? Је л’ ја сметам?“

„Види га! Наздрави домаћинима. Шта си се ухватио за моју сукњу? Погледај цветове петровца што је Драгомир спремио за укућане. Не стој ту са женама ко женски петко!“

„Петко? Ја Петко... Е, џаба те било Славка“.

„Славка, била си груба према Бојану“.

„Ех, једино овако могу да му бар мало узвратим. Не знаш ти мој живот. Старији мушкарац... Мука је то. Немој никад да се удајеш за много старијег“.

„Нећу се ја више удавати“.

„Ко каже?!“

„А шта је са Бојаном?“

„Стигле га године, умишља, љубоморише, па ме онда вређа. Стално се бреца, као да ме мрзи. Шта све он мени каже кад гуја уђе у њега... Дође ми у овим годинама да га оставим, да сачувам то мало здравља. Колико ће моје срце још истрпети, не знам“.

„Зашто?“

„Болесно је. Нисам добро“.

„Жао ми је Славка. Да ли могу некако да помогнем?“

„Можеш“.

„Како?“

„Да нам чешће долазиш“.

„Хоћу, обећавам“. Теса је нежно загрлила Славку.

„Теса, не знам како да Те питам, а да не испаднем наметљива или знатижељна“.

Теса је само немо одмахнула главом.

„Увек ће бити тешко. Али...“

„Боље да сам и ја отишла с њима. Разорићу се једног дана“.

„Доста малодушности. Да Те више нисам чула да тако говориш. Чек! Дај ми руке! Теса, побогу?!“ Славка је била ван себе.

„Ожиљци. Од оног дана, када сам сазнала да су погинули. У болници су ми саопштили да сам само ја преживела. Стојан је страдао на лицу места. Мени су прво урадили царски рез, јер, беба више није била жива, па онда операцију кичме. Шта сам могла... И његови родитељи су били потпуно сломљени. Схватам зашто не желе више да ме виде“.

„Ма шта кажеш?! Не желе да Те виде!“

„Криве мене и моју амбицију за трагедију“.

„Па како...“

„У праву су. Извини Славка, нисам у стању... Не могу поново да се сећам тог ужаса“.

„И немој! Доста је било! Тачно је да не постоји тишина без плача и неправде, нити утехе без проласка кроз болне губитке. Ти си, душо моја, прошла кроз све то. Ниси јела јабуке, је л' тако?“

„Нисам, прошапутала је Теса, док су јој сузе размазивале шминку“.

„Свети Петар ће и Твом анђелу дати јабуку“.

Теса је само климнула и журним кораком кренула ка клупици на крају дворишта. Али, није било погледа, који је није стигао. Кроз њену дугу осунчану косу, као да је светлост била јача и топлија. Отмена тегет хаљина, витка фигура, коју су красиле дуге, лепе ноге и класична, безвременска лепота, узнемирила је сваки дух.

Та дивна жена, девојчица у души... Ђаволски лепа и анђеоски добра, преживела је ужасне ствари. Тешко је с њом. Њена трагедија је велика. Једва се уздржавам да не заплачем. Боли ме што можда мисли да ми недостаје емпатије. Али како ја саосећам с њом! Као да ми је ћерка... Ипак, морам бити опрезна због ње. Не смем је бодрити у слабости. Она нема више никог свог. Можда још има времена да на живот не гледа као на смртну пресуду.

„Теса! Шта Ти би...“ Задихана Славка се прекрстила.

„Села си ту сама, ко каква сиротица. Ако ти није добро, иди, дете моје. Нико Ти неће замерити“.

„Добро сам“. Рекла је гласом, попут мале птичице. Славка је била упорна. „Колико је прошло од несреће?“

„Две године“.

„Толико има...“

„Има. Остала сам сама на овом свету. Најпре губитак родитеља кад сам била дете, онда усвојитеља, кад сам кренула на факултет и сад, моје породице. Шта то има у мени, толико проклето...“